

LATITUDE

ANNUAL RESEARCH JOURNAL

Volume : 9

Issue : I

Special Issue, April 2022

ISSN 2395-2520

सक्षम समिक्षा : सरस्वती सन्मान प्राप्त साहित्य-साधकाची

Editor

Prof. Soniya Sirsat

Professor & Head,
Department of Hindi
Government college of Arts, Science and Commerce,
Sanquelim, Goa

Guest Editor

Dr. Hanumant C. Chopdekar

Associate Professor & Head,
Department of Konkani
Goa University

**GOVERNMENT COLLEGE OF ARTS, SCIENCE & COMMERCE
SANQUELIM, GOA**

Affiliated to the Goa University
AND

Recognised by the University Grants Commission (U.G.C.)
Under section 2f & 12B of UGC Act of 1956
Accredited by NAAC with 'A' Grade with a CGPA of 3.17/4.00

LATITUDE is the official research journal published annually by the Government College of Arts, Science & Commerce, Sanquelim, Goa

ISSN 2395-2520

Editorial Board :

Editor : Dr. Soniya Sirsat, Professor and Head, Department of Hindi
Government College of Arts, Science & Commerce, Sanquelim, Goa
9423316038 (M), E-mail : dr.soniyasirsat@gmail.com

Members : 1) Dr. Sneha Prabhu Mahambre, Associate Professor and Head, Department of Marathi
Government College of Arts, Science & Commerce, Sanquelim, Goa
2) Dr. Rajesh Parvatkar, Assistant Professor, Department of Chemistry
Government College of Arts, Science & Commerce, Sanquelim, Goa
3) Dr. Suphala Pujari, Assistant Professor, Department of Zoology
Government College of Arts, Science & Commerce, Sanquelim, Goa
4) Dr. Guruprasad Naik, Assistant Professor, Department of Economics
Government College of Arts, Science & Commerce, Sanquelim, Goa

Guest Editor : Dr. Hanumant C. Chopdekar, Associate Professor,
Head, Department of Konkani, Goa University, Taleigao, Goa

Publisher : Dr. Gervasio S. F. L. Mendes, Professor and Principal,
Government College of Arts, Science & Commerce, Sanquelim, Goa
www.gcascsc.ac.in E-mail : gcascsc@gmail.com

© Principal, Government College of Arts, Science & Commerce, Sanquelim, Goa reserves all rights.

No portion of the research articles from this special issue of the research journal 'Latitude April 2022' shall be reproduced, stored, transmitted or disseminated in any form without the prior written permission from the Publisher.

Disclaimer : The statements made in or opinions expressed in the published research articles are exclusively those of the contributors and do not necessarily express views either of the editorial board or of college authorities.

Cover design : Dr. H. C. Chopdekar

Printed at : Ra Printers, Panaji, Goa
Rama Harmalkar 9326102225

Editorial

The Mission of the Government College of Arts, Science & Commerce, Sanquelim is to initiate positive social change through equal opportunity and diverse approaches, in a healthy, responsive and inclusive environment. In view of the same, the College is happy to provide this platform for presenting quality research pertaining to the literature of noted Konkani Writer Mahabaleshwar Sail. The diverse approach of the contributors towards Sail's writings will certainly enrich Konkani Literature.

Our special thanks to the Director, Directorate of Higher Education, Government of Goa who thought of our Research Journal as the apt platform for publishing the said research works. We would like to express our sincere thanks to the Guest Editor of this Issue Dr. Hanumant C. Chopdekar, Head, Department of Konkani, Goa University for leading the task to its destination. We would like to express our gratitude to the contributors, for sharing their philosophical and empirical ideas which have been published in this special issue of our research journal 'Latitude'. We thank the Department of Konkani, Goa University and Sant Sohirobanath Ambiyee Government College of Arts & Commerce, Vrnoda, Pernem, for considering our Research Journal as an outlet to reach out to the scholars of varied disciplines. Thanks to the constant support and intellectual generosity of the readers which could help us in attaining this stage.

We are glad to present the Volume 9, Issue I, Special Issue of our Annual Research Journal 'Latitude' April 2022 as an effort to provide universal access to the Konkani literature. We hope that this edition of our Research Journal will provide an opportunity to the budding critics in the field of Konkani Literature by inspiring and motivating them to contribute in our upcoming issues.

Jay Hind.

- PROF. SONIYA SIRSAT

Editor, 'Latitude', April 2022

मांडावळ

1. महाबळेश्वर सैल हांच्या साहित्यांतली बायल मनशेची मनसंवेदना	- डॉ. जयंती नायक	15
2. महाबळेश्वर सैल हांचे 'अरण्यकांड' नवलिकेचें भाशीक विश्लेशण	- डॉ. भूषण भावे	25
3. 'काळी गंगा' कादंबरींतलें प्रतिकात्मक आंग	- डॉ. राजय पवार	35
4. महाबळेश्वर सैल हांचे जिवन अणभव आनी कथनात्मक साहित्य निर्मिती	- डॉ. प्रकाश पर्येकार	41
5. 'सरस्वती सन्मान प्राप्त 'हावठण' कादंबरीलो समाजमानस आनी मिथकां'	- डॉ. हनुमंत चोपडेकार	54
6. 'अग्रदूत' : रामायणाचेर नवी नदर दिवपी कादंबरी	- डॉ. पूर्णानंद च्यारी	62
7. महाबळेश्वर सैल हांचे साहित्यसाधने फाटले प्रेरणास्रोत्र : एक सोद	- राजश्री सैल	69
8. 'निमाणो अश्वत्थामो' : मनीस आनी सैमाचो सांगोड घालपी कथा झेलो	- डॉ. काँज्मा फेर्नांडीस	75
9. महाबळेश्वर सैल हांचो पयलो कथा झेलो 'पलतडचें तारू' :
एक चिकित्सक मुल्यांकन	- अंजू साखरदांडे	83
10. सैलांचो साहित्य अकदेमी पुरस्कार जैतिवंक कथाझेलो 'तरंगां' :
एक समाजीक विश्लेशण	- डॉ. राखी आमोणकार	88
11. 'अरण्यकांड' नवलिकेंतलो गरिबी आनी परिस्थितीकडलो
मनीसजातीचो आंतरीक संघर्श	- नरेश चंद्रकांत नायक	94
12. महाबळेश्वर सैल हांच्या कादंबरींतली भास: समानतायो आनी विशेशतायो	- प्रियांका सिताराम परब	100
13. महाबळेश्वर सैल हांच्या कथेंतलो समाज, संस्कृताय आनी संघर्श	- फा. लुईस गॉमीश	108
14. महाबळेश्वर सैलांच्या मराठींत अणकारीत साहित्याचो पोस्टमॉर्टम	- डॉ. प्राची जोशी	116
15. कोंकणी सिनेमांत पटकथेचो विकास -
'पलतडचो मनीस' फिल्माच्या संदर्भांतल्यान	- गोरक शिरसाट	123
16. महाबळेश्वर सैल हांच्या कादंबऱ्यांतलो समाजीक संघर्श :
'हावठण' आनी 'काळी गंगा' कादंबऱ्यांच्या संदर्भांत	- ग्लिनीस डायस	128
17. महाबळेश्वर सैल हांच्या 'विखार विळखो' कादंबरींतली अस्तुरी	- शुभा बरड	135
18. 'हावठण' आनी 'The Kiln' - इंग्लीश अणकाराच्या संदर्भांत परिचर्चा	- रमा मुरकुंडे	143
19. 'काळी गंगा' कादंबरींतल्या वातावरण निर्मितीचो चिकित्सक अभ्यास	- दिपराज साताडेंकार	149

‘हावठण’ आनी ‘The Kiln’ - इंग्लीश अणकाराच्या संदर्भांत परिचर्चा

रमा मुरकुंडे

सहाय्यक प्राध्यापक, कोंकणी विभाग,
गोंय विद्यापीठ, ताळगांव-गोंय.
ramamurkunde@unigoa.ac.in

सारांश

सरस्वती सन्मानान सन्मानित सैलांच्या साहित्य संपदेन सातत्यान समाजाच्या स्वभावाचें सार्थ-दर्शन साकारला. कथा-कादंबऱ्यांच्या इतिहासाची वाट माड्डिताना महाबळेश्वर सैल हांणी दिल्ल्यो अप्रुप साहित्यकृती मैलाफातर जावन दिका दाखयतात. ‘काळी गंगा’ 1996, ‘अद्रुश्ट’ 1997, ‘अरण्यकांड’ 1997, ‘युगसांवार’ 2004, ‘खोल खोल मुळां’ 2005, ‘विखार विळखो’ 2016, ‘अग्रदूत’ 2018 सारख्यो चाकोरे भायले वेगळे विशय हाताळपी तशेच चिडिल्ल्या, माड्डिल्या लोकांच्या जिविताचें दर्शन घडोवपी कादंबऱ्यो बरोवन तांणी कोंकणी साहित्यांत मोलादीक भर घाल्या.

बिम्ब प्रकाशनान 2009त छापिल्ली ‘हावठण’ हे तांचे कोंकणी कादंबरेक 2010 ह्या वर्साचो विश्व कोंकणी केन्द्राचो प्रतिश्टेचो विमला वि. पै कोंकणी साहित्य पुरस्कार फावो जालो. ही कादंबरी इंग्लीश, कन्नड तशेच मल्ल्याळम अशा भासांनी अणकारल्या. श्रीमती विद्या पै, कोलकाता हांणी हे कादंबरेचो इंग्लीश अणकार ‘The Kiln’ ह्या नांवान केला आनी विश्व कोंकणी केन्द्रांन तो 2011त छापलां.

ही कादंबरी म्हळ्यार गांवगिऱ्या वाठारांतल्या ल्हानशा कुंभार समाजाच्या मानशाचें, तांच्या प्रश्नांचे, बदलत्या जिवनशैली कडेन जुळोवन घेवपाच्या संघर्शाचें पडबिंब आसा.

ह्या सोद पत्रांत ‘हावठण’ ही मूळ कृती आनी ‘The Kiln’ हे तिचे अणकारीत कादंबरीची अणकाराच्या दृश्टीकोणांतल्यान मोलावणी केल्या.

विशय केद्रींत उतरां:

उशणीं उतरां, अल्पानुवाद, अर्थविज्ञान, समानअर्थताय, सांस्कृतीक आशय घनीत उतरां.

प्रस्तावना:

भाशेचो उपेग करून मनीस आपल्या सरभोंवतणीच्या संवसारा कडेन संबंद जोडटा, समाजांत वावुरता, वेव्हार करता. भाशे शिवाय मनशाच्या जिविताचो विचार करप असह्य आसा.

“मनीस हो एक समाजनिश्ट प्राणी आसा. समाज निर्माण करप आनी समाजनिश्ट जावप हें मनशाक फकत भाशेंतल्यानूच शक्य आसा.” हें विधान वयर मांडिल्ल्या विचाराक समर्थन दिवपी अशें आसा. (चोपडेकार, पान 3)

मनीस भाशेचो उपेग समाजांत वावुरपाक, स्वताची उदरगत करपा खातीर करता तसोच तो भाशेचीय उदरगत करता, ती केळयता. सृजनात्मक साहित्याची निर्मणी करून सृजनाचो आस्वाद घेता, तेच बरोबर भाशेचीय उदरगत करता. पूण चार चौकटेच्या बंधना भायर जेन्ना भास खेळटा, वेगळीं मळां ती माड्डिता तेन्ना ती समृद्धतायेच्या मार्गार पावलां मारता.

अणकार ही एक भाशीक प्रक्रिया जी भास समृद्ध करपाच्या वावरात हातभार लायता. ह्या मुद्द्याक समर्थन करपी विधान ‘कोंकणींतल्यान अनुवाद अभ्यासक्रम’ ह्या लेखांत भूषण भावे करतात. ते म्हणटात, “भाशेचो विकास जितलो स्वतंत्र, निजाच्या साहित्याक लागून जाता, तितलोच अनुवादीत (अणकारीत/भाशांतरीत) (Translated), रुपांतरीत (Transformed /adapted /based), साहित्याक लागून लेगीत जाता.” (भावे,105)

अणकार प्रक्रियेंत दोन वेगवेगळ्या भासांच्या व्याकरणीक आंगाचो (स्वनिमविज्ञान, रुपीमविज्ञान आनी वाक्यविज्ञान हांचो आसपाव जाता), अर्थविज्ञान, सांस्कृतीक परिघ ह्या मुद्द्यांचो आस्पाव जाता. सगळेच अणकारपी अणकाराच्या मळार

अणकाराचें प्रशिक्षण वा अणकाराचो अभ्यास करतना लागपी संज्ञांचो अभ्यास करून येता अशे जरी नासले तरी वयर मांडिल्ले मुद्दे कुशीक काडून तो उत्तम अणकारूय करूंक पावना हेंय तितलेंच सत.

भासविज्ञानाचीं मुळावीं आंगां म्हळ्यार नादविज्ञान, स्वनिमविज्ञान, रुपीमविज्ञान, वाक्यविज्ञान आनी अर्थविज्ञान. हांचो उपेग करून जेन्ना खंयच्याय भाशीक क्रियेचे विश्लेशण वा ताचेर परिचर्चा जाता तेन्ना तो विशय भासविज्ञानाच्या परीघांत येता.

दोन भिन्न संवसारा मजगती वळख घडोवपाचें साधन म्हण अणकार कार्य करता. चडशी ही वळख एकतर्फी आसता. मूळ भाशेंतली कृती अणकारून मोख भाशेंत व्हरता तेन्ना मोख भाशेंतल्या वाचकांक मूळ भाशेच्या कितल्याशाच भाशीक, सामाजीक, सांस्कृतीक आयामांची वळख घडटा. अणकारतना अणकारप्यान अणकाराच्या म्हत्वांच्या निकशाचेर भर दिवन अणकार केल्यार अणकार अदीक खुलपाची संद आसता.

“एका भाशीक भेसांत आशिल्ली शब्दसंपत तिच्या मूळ आशयाक बाधा हाडले विणे दुसऱ्या भेसांत सादर करप म्हळ्यार अणकार करप.” अशें अणकारा विशींचें मत सुरेश आमोणकार मांडटात. (आमोणकार, 13)

महाबळेश्वर सैल हांच्यो साहित्यकृती अणकार वरवी हेर भासांनी पावल्यात. अरण्यकांड हे नवलिकेचो 'The Forest saga' हो इंग्लीश अणकार, युगसांवार हे कादंबरेचो 'The age of Frenzy' हो इंग्लीश अणकार ह्यो तांतूतल्यो कांय देखी.

ह्या सोद पत्रांत सैलाच्या 'हावठण' हे कोंकणी कादंबरेचो विद्या पै हांणी इंग्लीशींत केल्ल्या अणकाराचेर अर्थविज्ञान, अल्पानुवाद, सांस्कृतीक परीघ ह्या मुद्द्याच्या आदारान परिचर्चा मांडल्या.

'हावठण' कादंबरेच्या कथानकाची

शोडे भितर आपरोस:

गांवाच्या भायर आशिल्लो कुंबारवाडो आनी थंय रावपी मोजक्याच कुंबार कुंटुबांतल्या लोकांचे व्यक्तीगत तशेच रासवळ परिस्थितीचो, तांच्या दुख्खांचो, चिंतेचो, निरशेणेचो हारसो म्हळ्यार हावठण. कुंबाराचो वेवसाय, तांतूतल्यो अडचणी, सामाजीक, राजकीय तशेच उद्द्योगीकरणाच्या बदलाचे तरंग तांच्या जिवितांत दिसतात. तांची समाजवेवस्ता, तांची मानसीकता, श्रद्धा, अंधश्रद्धा हांचेय दर्शन 'हावठणांत' जाता.

'हावठण' कादंबरेंत 'कुंबार' हें 'मुखेल पात्र' आनी तें सिताय आवो, तिची विधवा सून तारा, धर्मू, शिवराम, रामचंद्र, आनंदी, देवकी, परंपरागत वेवसाय पूतान चलोवचो म्हणपी यशवंत आनी कुंबारपण सोडून शाळा, कॉलेज शिकपी सदानंद अशा वेगवेगळ्या पात्रांतल्यान वाचकांच्या मुखार येता. आपल्यो अडचणी, मुळाव्यो गरजो भागोवपाक चलिल्ली ताची धडपड वाचकांक दिसता. सरकाराच्यो येवजण्यो, नवे कायदे समजुपाचो, शिकपाचोय तो यत्न करता. बदलत्या परिस्थिती कडेन जुळयतना ताका नाका शेवट जाता. कुंबाराच्या धंद्यात आतां राम उरूंकना हें मान्य करतना लेगीत आसा तो मेरेन करूंया अशी मानसीकता तो दर्शयता. थकिल्लो, भागिल्लो हो कुंबार निमणें बांद घालून तळ्यांत उदक सांठोवप्याचे सरकाराचे येवजणे मुखार 'हात-पांय मोडून पातळावन घेता'.

सामाजांतल्या एका दुर्लक्षीत वेवसाया कडेन आनी पर्यायान त्या लोकां कडेन सैल वाचकांची नदर व्हरता.

अणकाराचेर परिचर्चा:

ह्या सोद पत्रांत जे निकश घेतल्यात, तांच्यो संज्ञा आनी स्पश्टीकरण दिला.

उश्णीं उतरां - हेर भाशेंतल्यान मोख भाशेंत घेतिल्लें उतर. चडशा वेळार मोख भाशेंत अशा उतरा खातीर पर्याय ना म्हूण घेतिल्लें आसता.

'The Kiln' ह्या इंग्लीश अणकारांत अणकारप्यान कोंकणींतलीं निजाचीं उतरावळ व्हेल्या. आयच्या भूंमंडळीकरणाच्या प्रक्रियेंत इंग्लीशींतलीं उतरां हेर भासांनी सहज वतात तशेच हेर भासांतल्यान तांचीं निजाचीं उतरां अणकारा वरवीं इंग्लीश भाशेंत उपेगांत हाडटात हाचो एक बरो नमुनो 'The Kiln'च्या अणकारांत पळोवपाक मेळटा.

नातीं वा संबोधन - कोंकणीं समाजांतल्या नातें-संबंधाचीं नांवां तशेच उलो मारपा खातीर उपेगांत हाडिल्लीं नांवां इंग्लीश अणकारांत अशीं पळोवपाक मेळटात.

- *Unna, my husband and my aunt keep beating me...*(03).
- *Why do you say that Aai?* (04).
- *Devkiakka you're going into the village anyway.*(35)

आ) भारतीय म्हयने - आयज पुराय जग आनी पर्यायान भारत देशूय जय सदच्या वेव्हारांत इंग्लीश म्हयन्याचो उपेग करता. अशें जरी आसले तरी शारांनी सणावारांक तरी आनी गांवांनी हेर वेळार लेगीत भारतीय म्हयन्यांचो उपेग जाल्लो पळोवंक मेळटा. ताचें पडबिंब हावठणांत तर दिसताच पूण ताच्या अणकारांतूय दिसता.

- *Roininakshatra, the star that heralded the rains*(01)**
- *During the holy month of Sravan*(10).**
- *It was the month of Kartick.* (110).

इ) झाडां-फुलां - हावठणांत निवेदनांत

सरभोवतणीच्या रूखावळीची झलक आमकां दिसता जी अणकारांतूय दिसता.

- An *atmi tree*, a *rumadi tree*(96).
- She was very fond of the *abole* flowers (129).

ई) जात्रां - हावठणांत उत्सवांचो उल्लेख आयला. अणकारांत तो कांय कडेन स्पश्टीकरणायत जाल्यार कांय कडेन सुटोच आयला. देखीक अशो आसात.

- *Divjajatra*, a festival where women danced before the deity carrying lighted lamps, (37). **
- Since the *Markepunav* when *Bhandijatra* was celebrated at *Majale*(129).

उ) जात - भारतीय समाजव्यवस्थे पासून आयज लेगीत जातीक वेगळावंक मेळना. पाश्चात्य संस्कृताय वर्गभेद आनी वर्णभेद मेळटा. पूण जाती भेद तांकां नवो. इंग्लीश वाचपी भारतीयूच आसल्यार लेगीत दर प्रांता प्रमाण जातीच्या वर्गीकरणांत भेद आसतात. देखून अणकारांत जातींचें निखटें नांव दिना आसतना थोडे स्पश्टीकरण गरजेचें आसा.

- One of the families in the settlement bore the surname *Bhagat* and belonged to the warrior or *Khetri* caste. (09) **
- ...claimed decent from the *Devli* caste(10).

** सांस्कृतीक आशय घनीत उतरां:

उर्शीं उतरां घेतना अणकारप्यान सांस्कृतीक आशय घनता आशिल्लीं उतरां मोख भाशेंत व्हेल्या. अशे करता आसतना तिणें कांय उतरांचो अर्थ मोख भाशेंच्या सहितेंत स्पश्ट केला. देखीक 'दिवजां

जात्रा', 'श्रावण म्हयनो', 'रोहीणी नक्षत्र', 'खेत्री', म्हणजे कितें ते स्पश्ट केलां. अशें केलां देखून वाचप्यांक वाचतना संस्कृतायेचे, समाजाचे कांय नवे आयाम लक्षांत येतात.

अल्पानुवाद - अणकार करतना जेन्ना मूळ भाशेंतल्या सहितेंतल्यो म्हत्वाच्यो गजाली जेन्ना सुट्टात वा मुद्दाम सोडटात तेन्ना तो अणकार मोख भाशेंतल्या वाचप्यांक मूळ भाशेंतल्या साहित्यकृतीचो पुरायेन आस्वाद दिवपाक पावना.

कोंकणी - "...हातांतलें पेटणे, पेटण्या फातर तांणी भुंयेर तेंकयले." (01).

Eng - "The potters paused, dropping their implements to the ground."(01)

मूळ भाशेंत कुंबारांनी खंयचीं आंवतां सकयल दवरलीं ते स्पश्ट आसा पूण अणकारांत मात implements ह्या एका उतराचेर निभावन व्हेला. दर एका वेवसायाची खास उतरावळ आसता जिका इंग्लीशींत Registers आनी कोंकणींत भासविज्ञानीक डॉ. माधवी सरदेसाय हांणी 'वेवसायीक उतरावळ' अशे उतर दिल्लें. ताचो उपेग, उल्लेख करूनच तीं भाशेंत तिगोवंक शकतात, तांचें खाशेलेंपण राखूंक शकतात. अणकारतना अणकारप्यान ह्या वेवसायीक उतरां कडेन लक्ष दिवपाची गरज आसा अशें संशोधकाक दिसता.

कोंकणी - "चोंयवटेच्या शेतांनी कुळवाड्यांनी कसूंक, रोवंक जोतां बांदिल्लीं.तांच्यो बायलो सारें वारयताल्यो, दिपळे फोडटाल्यो. तांच्या कामांचो घडघड चलिल्लो." (05).

Eng: "There was a lot of activities in the fields as the farmhands guided the plough and the women broke up lumps of earth and spread fertilizer." (05).

ह्या अणकारांतूय lot of activities म्हूण बोळवण करपाचो प्रयत्न दिसता पूण तरी

farmhands guided the plough हांतूत कसपा बदल सांगलां देखून शेतांतल्या वावराची थोडीभोव उतरां अणकारांत आसा हें मानचें पडटा.

एक दीस सदानंद उठून आपले भयणीगेर असनोटी गेलो. ताचे परस चार वर्सांनी व्हडली भयण विश्रांती थंय दिल्लें. हें विश्रांती कपलाक येदो व्हडलो कुकूम लायतालें. पयसल्ल्यान तें दिसचें पयली ताचो कुकूम पयली दिसतालो. लग्ना पयलीं घरांत वावर करिना म्हण आवय ताका सवताली. दीस भर वाड्या वयलीं घरानघरां भोंवत आसतालें. सर्वकाळ आवय व्हडाव्हडान आफयत आसताली. मागीर खंयच्या तरी घरांतल्यान 'येयलेंगे' म्हण धांवत येतालें. बांयचेर गेल्यार खंयच्या तरी घरांत पयली दोड घालप आनी मागीर आपल्या घरा दोड भरून घेवन येवप. लग्न जातकीर ताणें घोवा घरा राज्य केलें. मनांत मोगाळ आनी हातात मेकळें, आदींच हांसो, सगळे वावर हांसतच करप. मांय केन्ना शेजात्रीक सांगताली, 'आमच्या घरांत वर्सभर जायचे कळे.' (56).

वयल्या परिच्छेदांत अधोरेखीत केल्लीं वाक्यां इंग्लीश अणकारांत मात्तूय ना. ह्या वाक्यांत विश्रांती ह्या पात्रा बदलचें वर्णन आसा. हें वर्णन आनी पर्यायान हीं वाक्यां कित्याक गाळ्यात हें स्पश्ट जायना.

अर्थ बदल -

कों - "गोंया बामण क्रिस्तांवांक मातये भागांतल्या सोऱ्याचो घोस्त..." (27).

Eng. - "Goan Brahmins and Christians prefer liquor brewed in mud pots." (24).

अणकारांत अर्थ बदल्लो. बरोवप्याक गोंयच्या क्रिस्तांव समाजांतल्या जात वेवस्थेची जाण आसा जी ताच्या लेखणेंतल्यान झळकता. पूण अणकारप्यान ही बारीकसाण लक्षांत घेवूंक ना आनी अर्थ समजूपांत गफलत केल्या. वैश्वीक पांवड्यार क्रिस्तांव धर्मांत

जातीक वाव ना पूण गोंयच्या क्रिस्तांव समाजाचें हें खाशेलपण आसा जें अणकारांत येवूंक ना.

समानार्थताय:

"माती हाडली कितें धुल्ल हाडलो कितें, कुंबरान पावसांत तीन म्हयने आपली आंतडी बरगूनच खावची मुरे. भुके भुके सोस भूक मागता म्हस. सोड,अडेचो पावस तो. येतलो आनी वयतलो." (02).

Eng. - "What difference does it make, whether we stock up on mud or not. potter's guts will shrivel up with hunger during the three months of the rains, anyway. But this is an un-seasonal shower, it will pass soon" Yeshwant declared. (02).

अणकारांत मूळ भाशेंतलो जो यशवंत पात्राचो वितराग आसा, असहायता आसा ती इंग्लीश अणकारांत पुराय तरेन आयल्या अशे संशोधकाचें मत आसा.

"गोपाळा, तूं म्हाका सांगू नाका. म्हजे कडेन खेळू नाका. हांव जाणां तुवे कितले वाग माल्ल्यात ते." (08)

Eng. - Don't mess with me, Gopal I know what great feats you've achieved." (08).

अणकारांत गोपाळाक उद्देशून आशिल्ल्या वाक्यांतलो राग आनी तुश्वताय सारकी आयल्या.

वयल्या दोनूय देखीच्या मूळ भाशेंतल्या 'भुके भुके सोस भूक मागता म्हस' हे म्हणी खातीर आनी 'वाग मारप' ह्या वाकप्रचाराक समान म्हण वा वाकप्रचार अणकारात येवुना हेय संशोधक हांगा नमूद करता. तशे आयिल्ले जाल्ल्यार मोख भाशेच्या सुंदरतायेचो नमुनो पळोवपाक मेळपाचो हाची संशोधकाक खात्री आसा.

कों - "मळबांतलो कुपां धुवंर घरानीय देंवन येतालो." (79).

Eng. - "It was as though the dark clouds had descended like smoke, into the potters homes."(69).

मूळ भाशेंतल्या वळींनी रूपक ह्या अलंकाराचो उपेग केला. मळबांतलो कुपां धुंवर म्हळा, धुवरां सारखी कुपां म्हणूक ना. इंग्लिश अणकारांत 'like smoke' म्हणजेच धुंवरा बशेन कुपां म्हळ्यांत. उपमा ह्या अलंकाराचो उपेग केला. तरी अणकारीत मजकुरांत अणकारप्यान भाशेंचें सौंदर्य खुलयला अशें संशोधकाचें मत आसा.

कों - "रांडाव बायलांनी करची बिन गळ्याचीं मातये आयदनां - मायटयो, तवे, कदीं, साणकां, कायली, पण्ट्यो सीताय आनी सितायली सून तारा दोगांय रांड बायलां मेळून करतालीं."(56).

Eng. - "'Sitai and her daughter-in-law Tara shaped clay lamps, plates and saucers, flat pans and earthen vessels without rims"(52).

ह्या देखींतल्या इंग्लीश अणकारांत कुंबाराच्यो विधवा तयार करतात त्या मातयेच्या आयदनांचीं नांवां दिल्यात. हाका लागून त्यो दोगीय करतात त्या आयदनाच्या तरेकवारपणां इंग्लीश वाचप्या मेरेन पावता.

निष्कर्श:

भारतीय संस्कृतायेचे दर्शन घडोवपी सांस्कृतीक आशयघनता आशिल्लीं उतरां इंग्लीश अणकारांत व्हरपाचो यत्न जाला तशेच तांचो अर्थ दिवपाचोय यत्न जाला. ह्या यत्नाक लागून इंग्लीश वाचप्याक भारतीय आसल्यार कोंकणी संस्कृताये कडेन लागसाण आनी बिगर भारतीय आसल्यार कोंकणी संस्कृतायेचें दर्शन घडोवपी तशेच उत्सूकताय वाडोवपी थारता. हीं उतरां उर्णीं कोंकणी मनशांची नातीं, संबोधनाचीं

उतरां, भारतीय म्हयने, झाडां-फुलां, जात्रां, जात हांची वळख घडयता.

कादंबरेंत आयिल्ले कुंबाराच्या वेवसाया कडेन संबंदीत वेवसायीक उतरावळ - तांची आवतां, मातयेचीं आयदनां इंग्लीश अणकारांत कांय सुवातांचेर आसा पूण खूब कडेन शेणल्यात अशें संशोधकाचें मत आसा.

वेवसाय जर नवो आसत जाल्यार अशा वेवसायाची उतरावळ अणकारपाक कठीण जावये. पूण वेवसाय जर संवसारांतल्या आदल्या वेवसाया पैकी एक आसा जाल्यार अशा वेळार अणकारप्यान तांतूतल्या वेवसायीक उतरावळीं कडेन लक्ष दिवप अपेक्षीत आसा.

अणकार करतना एखाद्यो वळी गळटात वा अणकारपी गाळटा पूण व्हडले व्हडले परिच्छेदाचे गळप वा गाळप ही संशोधकाच्या मतान आक्षेप घेवपा सारकी घडणूक. अणकारप्यान ही बारीकसाण सांबाळूक जाय आशिल्ली.

संदर्भ:

1. चोपडेकार, हनुमंत. 'समाजभासविज्ञान: भाशीक अध्ययनाचें आर्विल्लें शास्त्र', गोवा कोंकणी अकादेमी, 2020, पान 3.
2. भावे, भूषण. 'कोंकणींतल्यान अनुवाद अभ्यासक्रम'. साहित्य विमर्श. शाल्मली क्रिएशन्स. 2016. पान 105.
3. आमोणकार, सुरेश. 'अणकार: कांय विचार'. जाग, एप्रील, 2001, पान 13.
4. सैल, महाबळेश्वर. 'हावठण', बिम्ब प्रकाशन, आगशी- गोंय. 2010
5. Pai, Vidya. "The Klin". Translator: Mahabaleshwar Sail. Havthan. World Konkani Centre, 2011.